

AHOLI ORASIDA TIBBIY VA STOMATOLOGIK BILIMNI OSHIRISH.

Ilmiy rahbar – **Taylakova Dildora Ibrogimovna**
Buxoro innovatsion tibbiyot insituti umum ta'lim va
fundamental fanlar kafedراسi dotsenti, tibbiyot fanlari
bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD)

Saparbayev Sardorbek Amanboy o'g'li.
Buxoro innovatsion tibbiyot instituti Stomatologiya
fakulteti 1-bosqich talabasi

Otaboyev Asadbek O'ktamboy o'g'li.
Buxoro innovatsion tibbiyot instituti Stomatologiya
fakulteti 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz aholi orasida tibbiy va stomatologik bilimlarni oshirishning ahamiyatini hamda aniq ma'lumotni tarqatishda ijtimoiy tarmoqlar, onlayn resurslar, jamoatchilik bilan bog'liq dasturlar va sog'liqni saqlash provayderlari kabi turli kanallarning rolini o'rganamiz. Shaxslarga kerakli bilimlarni berish orqali biz ularga salomatlikni saqlash, kasalliklarning oldini olish, o'z vaqtida tibbiy va stomatologik yordam olish yo'lida faol qadamlar qo'yishda yordam bera olamiz.

Kalit so'zlar: tibbiy bilim, stomatologik bilimlar, aholi sog'lig'ini saqlash, umumiy salomatlik, ta'lim.

Aholining tibbiy va stomatologik bilimlarini oshirish umumiy salomatlik va farovonlikni mustahkamlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Noto'g'ri ma'lumotlar tez tarqaladigan bugungi shiddat bilan rivojlanayotgan dunyoda aholini sog'lig'i haqida ongli qarorlar qabul qilishlariga imkon berish uchun tibbiy va stomatologik mavzular haqida ma'lumot berish har qachongidan ham muhimroqdir. Aholining tibbiy va stomatologik bilimlarini oshirish umumiy salomatlik va farovonlikni mustahkamlash, odamlarga o'z sog'lig'ini saqlash bo'yicha ongli qarorlar qabul qilish imkoniyatini

berish va sifatli tibbiy yordamdan foydalanishdagi nomutanosiblikni kamaytirish uchun juda muhimdir. Ta'lim xabardorlikni oshirish, profilaktika xatti-harakatlarini rivojlantirish va erta aralashuvni rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi, natijada sog'liqni saqlash natijalari va sog'lom jamiyatga olib keladi. Ushbu maqolada biz aholi orasida tibbiy va stomatologik bilimlarni oshirish uchun turli strategiya va yondashuvlarni ko'rib chiqamiz.

1. Jamoat salomatligi kampaniyalari:

Jamoat salomatligi kampaniyalari sog'liqni saqlashning muhim muammolari haqida xabardorlikni oshirish, sog'lom xulq-atvorni targ'ib qilish va tibbiy va stomatologik yordam haqida aniq ma'lumotlarni tarqatish uchun samarali vositadir. Ushbu kampaniyalar turli shakllarda bo'lishi mumkin, masalan, jamoat tadbirlari, ma'rifiy seminarlar, ijtimoiy media kampaniyalari va davlat xizmatlarini e'lon qilish. Umumiy noto'g'ri tushunchalarni bartaraf etish, profilaktika choralarini targ'ib qilish va yordam so'rash uchun resurslarni taqdim etish orqali sog'liqni saqlash kampaniyalari odamlarga o'z sog'lig'i va farovonligini nazorat qilish imkoniyatini beradi.

2. Maktabda sog'liqni saqlash bo'yicha ta'lim dasturlari:

Maktab o'quv dasturlariga sog'liqni saqlash bo'yicha ta'limni integratsiyalash bolalar, o'smirlar va oilalarni o'z ichiga olgan katta va xilma-xil auditoriyani qamrab olishning samarali usuli hisoblanadi. Maktablarda sog'liqni saqlash bo'yicha ta'lim dasturlari asosiy anatomiya va fiziologiya, ovqatlanish, og'iz gigienasi, jinsiy salomatlik, ruhiy salomatlikdan xabardorlik va giyohvandlikning oldini olish kabi mavzularni qamrab olishi mumkin. O'quvchilarni tibbiy va stomatologik parvarish bilan bog'liq muhim bilim va ko'nikmalar bilan jihozlash orqali ushbu dasturlar erta yoshdan boshlab salomatlik va salomatlik madaniyatini rivojlantirishga yordam beradi.

3. Jamoat salomatligi yarmarkalari va skrining:

Jamiyat salomatlik yarmarkalari va skrininglar odamlarga bepul yoki arzon tibbiy va stomatologik xizmatlardan foydalanish, profilaktika choralari haqida bilish va tibbiyot xodimlari bilan muloqot qilish uchun qimmatli imkoniyatlar yaratadi. Ushbu tadbirlar sog'liqni saqlash skrininglari, o'quv seminarlari, namoyishlar va arzon tibbiy xizmatlardan foydalanish uchun resurslarni o'z ichiga olishi mumkin. Tibbiy xizmatlarni bevosita aholiga yetkazish orqali sog'liqni saqlash yarmarkalari tibbiy xizmatdan foydalanishdagi kamchiliklarni bartaraf etish va aholi o'rtasida profilaktik tibbiy yordam ko'rsatish madaniyatini yuksaltirishga yordam beradi.

4. Sog'liqni saqlash bo'yicha onlayn axborot resurslari:

Internet ko'plab odamlar uchun sog'liq haqida ma'lumot olishning qimmatli manbai bo'lib, tibbiyot va stomatologiya mavzularida ko'plab resurslarni taklif etadi. Nufuzli tibbiy veb-saytlar, ta'limga oid videolar va sog'liqni saqlash ilovalari kabi onlayn platformalar odamlarga simptomlar, sharoitlar, davolanish va profilaktika choralari haqida ishonchli ma'lumot olish imkonini beradi. Ishonchli onlayn sog'liqni saqlash resurslaridan foydalanishni rag'batlantirish odamlarga o'z sog'lig'i haqida ongli qarorlar qabul qilish va sog'lig'ini saqlashda faol ishtirok etish imkonini beradi.

5. Bemorlarni o'qitish uchun materiallar:

Tibbiyot xodimlari o'z bemorlarining tibbiy va stomatologik bilimlarini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Bemorlarga tushunarli o'quv materiallari, risolalar va manbalar bilan ta'minlash murakkab tibbiy tushunchalarni aniqlashtirishga, davolash usullarini tushuntirishga va sog'liqni saqlash bo'yicha muhim tavsiyalarni mustahkamlashga yordam beradi. Bemorlarni o'z parvarishiga jalb qilish va sog'liqni saqlash savodxonligini oshirish orqali sog'liqni saqlash provayderlari odamlarga ularning salomatligi va farovonligini boshqarishda faol ishtirok etishlari mumkin.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, aholi o'rtasida tibbiy va stomatologik bilimlarni oshirish salomatlik savodxonligini oshirish, kasalliklarning oldini olish va umumiy

farovonlikni oshirish uchun muhim ahamiyatga ega. Sog'liqni saqlash kampaniyalari, maktabga asoslangan ta'lim dasturlari, jamoat salomatligi yarmarkalari, onlayn sog'liqni saqlash resurslari va bemorlarga ta'lim materiallari kabi maqsadli strategiyalarni amalga oshirish orqali biz odamlarga o'z sog'lig'i uchun mas'ul bo'lish, ongli qarorlar qabul qilish va profilaktika choralariga ustuvor ahamiyat berishimiz mumkin. Sog'liqni saqlash ta'limi va xabardorligini oshirish bo'yicha jamoaviy sa'y-harakatlar orqali biz kelajak avlodlar uchun yanada sog'lom va ko'proq xabardor jamiyatni yaratishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.Raximov B. S. Tibbiyotda axborot tizimlarini klasifikastiyalash // Texnika. Texnologii. Injeneriya. — 2017. — № 2.1 (4.1).

2.Godin V. V. Upravlenie informastionnymi resursami / V. V. Godin. – M. : INFRA. – M, 2005.

3.Radchenko A. I. Texnologii informastionnogo obshestva / . I. Radchenko. – Rostov-na-Donu : AOOT “Rostizdat”, 2007.

4. П.А.Леус «Заболевания зубов и полости рта» – Минск: «Вишэйная школа», 1998 г.

5. Е.Б. Баровский. «Терапевтическая стоматология» – Москва: «Медицина», 2002 г.